LA GLOBALITZACIÓ I ANDORRA 37a DIADA ANDORRANA A L'UCE: 11-16 (2025)
SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES, ANDORRA
DOI: 10.2436/15.8060.37.1 ISBN: 978-99920-61-77-0

Societat Andorrana de Ciències

Andorra i la Xina: també formem part de la globalització?

安道尔和中国：我们也是全球化的一部分?

Alan WARD i KOECK

La Xina i les xarxes de comerç internacionals

És ben coneguda la importància creixent de la Xina dins el comerç internacional fins a gairebé dominar la producció de certes classes de béns industrials. Dos incidents ens ho han pogut recordar en anys recents. Un va ser la pandèmia de la COVID-19, situació en què una part de la resposta a l'amenaça sanitària depenia de subministraments d'articles com ara les mascaretes quirúrgiques. En aquell moment es va poder apreciar com una proporció important d'aquestes és avui en dia fabricada a la Xina i exportada a partir d'allà. El segon incident va ser l'encallament del vaixell portacontenidors *Ever Given* el març del 2021, que va bloquejar el trànsit en aquesta via i, de retruc, va fer augmentar els costos d'uns quants tipus de productes industrials a Europa, com també a Andorra. Es tractava en primer lloc dels productes transportats amb contenidors, cosa que va concernir no només els productes destinats al consum particular, sinó també peces de recanvi o equipaments per les col·lectivitats.

La importància de la circulació marítima comercial entre Europa i la Xina és encara patent fins aquest estiu. Una simple consulta en temps real de la posició dels principals vaixells de comerç desdibuixa els trajectes principals entre la Xina i Europa: baixant la costa xinesa fins a la Mar del sud de la Xina, passant davant de Singapur i passant pels

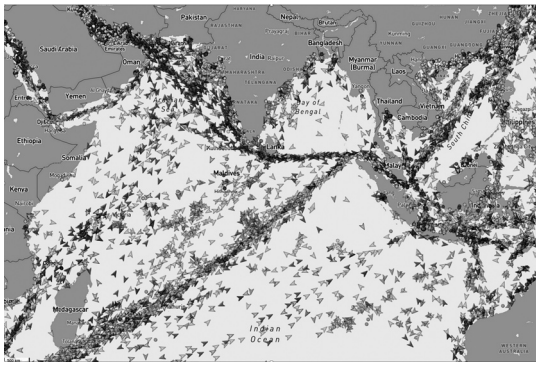

Moviment de vaixells al voltant de l'Oceà Índic, juny del 2024[1]

estrets de Malacca, i després una separació en dues branques, una que va a l'est del Mediterrani a través del canal de Suez i una segona que es desvia fent el tomb de l'Àfrica pel sud fins a tornar a pujar cap a Gibraltar i els ports del nord d'Europa.
Aquesta segona via ha pres una importància creixent en la primera meitat de l'any 2024, tenint en compte els recents atacs a vaixells comercials per part de pirates Huthi a les costes del Iemen.
Andorra és, en part, un dels destinataris d'aquests articles produïts a la Xina i transportats a través del sistema de contenidors fins a Europa. Una qüestió més complexa és, però, poder fer una estimació quantitativa de la seva importància.

La dificultat d'identificar els orígens dels articles

El volum total de les importacions de béns cap a Andorra és conegut, entre altres a causa de la seva importància fiscal. Així, si excloem els carburants i l'energia, el volum de les nostres importacions va arribar a uns 150 milions d'euros mensuals l'any 2023.[2]
De la mateixa manera, la consulta de l'estadística de les importacions d'Andorra[3] permet no només estimar la seva importància sinó també observar la seva evolució. Amb nivells impositius semblants entre el setembre del 2019 i el desembre del 2024, el volum del total d'importacions va créixer en un terç durant aquests cinc anys, tot i la baixada pronunciada de mitjans del 2020 a causa de la situació de pandèmia.

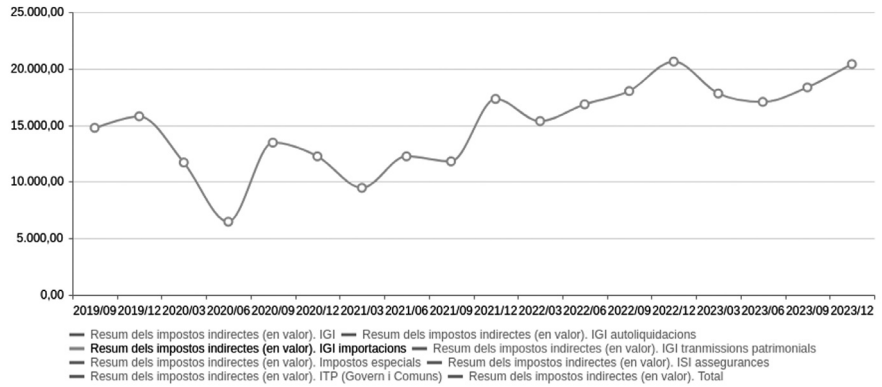

Evolució dels impostos indirectes sobre importacions de béns (IGI), llevat d'energia i impostos especials pel període set./2019 – des./2023

Aquesta última dada indirecta ens permet tenir la intuïció, si més no, que una part important dels béns importats a Andorra corresponen no a les necessitats i el consum de la població, sinó sobretot a l'activitat comercial amb destinació del turisme que va parar gairebé completament durant el més fort de la pandèmia.

Pel que fa a l'origen dels béns importats, pot ser complex determinar quina part d'aquestes importacions és relacionada directament amb la Xina. El motiu és que, per les condicions geogràfiques prou evidents, les importacions que rebem han transitat, totes, per països de la Unió Europea.

Quan consultem el volum dels intercanvis entre Europa i la Xina,[4] observem un creixement constant al llarg dels anys, amb un pic de 627,3 mil milions d'euros durant l'any 2022. Les importacions semblen haver estat menors durant l'any 2023.

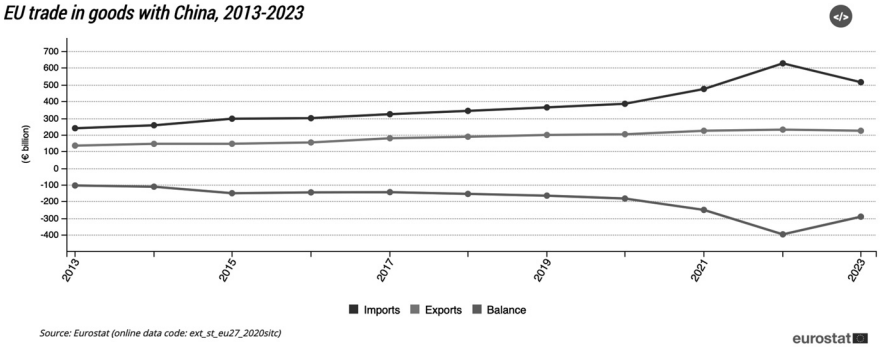

Evolució de les importacions, exportacions i balanç comercial entre la Xina i Europa pel període 2013-2023

Es desconeixen els motius precisos pels quals es va observar aquesta disminució de gairebé 17% de les importacions des de la Xina fins a Europa l'any 2023. En tot cas, es pot comparar amb l'evolució de les importacions globals d'Andorra: tot i que aquestes es mantenen i àdhuc creixen l'any 2023, mostren una relativa monotonia en comparació amb el gran augment que havien vist al llarg dels dos anys precedents. Una evolució semblant no implica necessàriament una causalitat comuna; tot i això, és una constatació interessant, ja que sembla implicar un moment de pausa en l'acceleració del comerç dels béns que es va veure durant la recuperació immediatament després de la pandèmia.

Seguint amb l'anàlisi de les dades europees, hi ha un detall important que el mateix Eurostat posa en relleu: de tots els estats europeus, els Països Baixos van ser l'importador més important de béns des de la Xina l'any 2023.

Comunicació a les xarxes socials presentada com a exemple pel mateix Eurostat en el seu document d'anàlisi[5]

Queda clar que aquest fet no es pot explicar per la importància dels mercats de béns de consum o d'equipament holandesos que —amb tot el degut respecte— difícilment es poden comparar pels seus volums amb aquells de França o Alemanya. Per contra, l'existència del port de Rotterdam sí que permet explicar la importància d'aquestes importacions, tenint en compte el seu paper —conjuntament amb el port d'Anvers— com a principals punts d'entrada a Europa de béns provinents de l'Àsia. Així, ens trobem amb la situació en què els béns originalment fabricats a la Xina s'introdueixen dins el tràfic comercial intern entre estats de la Unió. Els articles importats a Andorra, pel seu volum relativament baix, han de provenir d'aquests fluxos ja «europeïtzats», cosa que a vegades complica la identificació precisa dels seus orígens. Tot i que el país de fabricació sol estar clarament identificat, aquesta dada no sempre queda recollit en les estadístiques quan l'última etapa de la importació a Andorra s'ha fet des dels Països Baixos, des de França o des d'Espanya. Com a conseqüència, si es comptabilitza que a Andorra hem importat béns per un cert valor en euros des d'Alemanya —per exemple—, no en podem deduir fàcilment quina proporció d'aquesta quantitat correspon a béns fabricats íntegrament dins d'Alemanya, quina a béns fabricats parcialment o bé acabats dins Alemanya, i quina a béns que simplement van transitar a través d'Alemanya, però que en realitat han estat fabricats en països tercers com seria la Xina.

Un exemple d'un producte electrònic fabricat a la Xina, i acabat a Alemanya

De manera inversa, alguns dels béns de consum que han vist el seu assemblatge final realitzat a la Xina —i així s'indica sobre la seva documentació— ho han estat a partir de components fabricats en altres països del sud-est asiàtic. L'exemple típic en podrien ser els telèfons mòbils, que sovint són assemblats a Shenzhen a partir de components fabricats a la Xina (cossos de plàstic), el Japó (bateries), Corea del Sud (xips de memòria) o altres.

Quines categories de productes que importem són originaris de la Xina?

Malgrat la complexitat de la situació analitzada, hi ha algunes constants que ens poden ajudar a fer-nos una idea de quines classes de productes Andorra importa des de la Xina. Analitzant, novament, les dades d'Eurostat,[6] veiem que la principal tipologia d'articles importats a Europa són articles elèctrics o electrònics, de consum o d'equipament. En realitat, tan sols amb aquestes categories, les importacions xineses a Europa superen en valor la totalitat de la fabricació de béns de consum a Europa durant l'any 2023, cosa que és digne de remarcar. Addicionalment, trobem que les altres importacions de la Xina inclouen tant els tradicionals com ara la roba i el calçat o els joguets de plàstic, com categories que en són derivades com els transportadors de bebès. També es pot fer un esment especial de dues categories de béns relativament recents, com ara els paraments de la llar i les peces mecàniques d'automòbil.

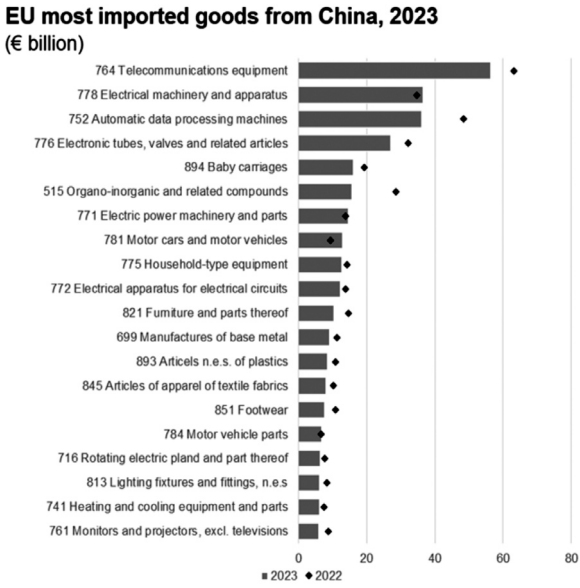

Les principals categories de béns importats a Europa des de la Xina, l'any 2023

En algunes de les categories, una simple constatació sobre el terreny en el comerç tant europeu com andorrà permet fins i tot constatar la dificultat de trobar béns d'aquelles categories que no siguin fabricats a la Xina. Seria el cas principalment dels equipaments electrònics diversos, els joguets i la roba. Si contrastem aquesta informació amb les dades de les importacions a Andorra pel mes de desembre del 2023,[7] hi trobem:

Vestit i calçat	11.134.532 €
Electrònica	14.782.776 €
Diversos	12.757.160 €

Si fem una suposició que 60% dels articles de vestit i calçat, 80% de l'electrònica i 20% dels diversos són de provinença xinesa, arribem a una estimació que el volum de productes importats a Andorra des de la Xina serien per uns 21.058.374 € pel mes de desembre 2023, o 260.908.310 € per la totalitat de l'exercici 2023.
Val a dir que aquesta estimació té un caràcter força conservador, i que les dades presentades s'haurien de llegir tan sols com un llindar inferior. La realitat és, sense dubte, més elevada quan es tenen en compte les altres múltiples categories d'articles importats a Europa des de la Xina.

Conclusions

Es poden presentar algunes constatacions a partir d'aquesta brevíssima anàlisi de les possibles relacions comercials existents entre Andorra i la Xina. La primera ha de ser la complexitat dels circuits de fabricació i comercials que fan que, en un mateix article, diferents components i etapes de fabricació hagin tingut lloc en indrets diferents. Tot i que el país de fabricació sol estar clarament identificat, aquesta dada no sempre queda recollida en les estadístiques quan l'última etapa de la importació a Andorra s'ha fet des dels Països Baixos, des de França o des d'Espanya. Això fa que sigui difícil postular un origen precís per aquell article, i en definitiva valorar de manera exacta la part de cada estat o regió en el volum total de les importacions. Sens dubte, aquesta seria la demostració que Andorra, també, es troba immersa en la tendència globalitzadora de manera efectiva.

Tot i que es fa difícil una valoració precisa del volum de les nostres importacions de béns d'origen xinès, una estimació «de mínims» podria ser al voltant de 260 milions d'euros anys, tot i que la realitat sens dubte supera aquesta quantitat. La implicació és que la Xina és sens dubte el nostre segon *partner* comercial, després de la mateixa Unió Europea i lluny davant d'altres regions del món.

Una última constatació, feta visible a partir de la inflexió de les importacions durant la recent pandèmia, és que una part important dels béns importats a Andorra corresponen no a les necessitats i el consum de la població, sinó sobretot a l'activitat comercial amb destinació al turisme. Aquest aspecte no pot sorprendre qui coneix l'estructura econòmica del país, tot i que la seva importància (entre 40 i 50% del volum total) potser sí. En tot cas, podem notar que una bona part dels béns importats per les necessitats de l'activitat comercial són, justament, de les categories més concernides per la importació des de la Xina: el vestit i el calçat, així com els aparells electrònics. Aquest fet ens obre una perspectiva que, possiblement, caldria estudiar més a fons: fins a quin punt Andorra s'està transformant en un *outlet* de béns fabricats a la Xina, i destinats al mercat de consum dels països propers?

Alan Ward i Koeck,
doctor en Societat de la Informació i del Coneixement i professor

Notes

1- AIS Marine Traffic (2024). Global Ship Tracking Intelligence. Data de consulta: 28.06.2024.

2- Dades del desembre del 2023. Font: Govern d'Andorra, Departament d'Estadística. Nota de premsa de data 15.01.2024.

3- Departament d'Estadística del Govern d'Andorra (2024). Resum dels impostos indirectes (en valor). IGI importacions. Data de consulta: 28.06.2024.

4- Eurostat (2024). China-EU – international trade in goods statistics. Statistics Explained. Data de consulta: 29.06.2024.

5- Eurostat (2024), *op. cit.*.

6- Eurostat (2024), *op. cit.*.

7- Govern d'Andorra, Departament d'Estadística. Nota de premsa de data 15.01.2024.